

Erikoistuomioistuimet - Italia

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [it](#).

Tässä osiossa on tietoja Italian erikoistuomioistuinten organisaatiosta.

Erityistuomioistuimet

Perustuslain 102 §:ssä kielletään uusien erityistuomioistuinten perustaminen. Yleisten tuomioistuinten yhteyteen voidaan kuitenkin perustaa **erityisjaostoja käsittelemään tietyn tyyppisiä asioita** tai samoista tuomareista muodostettuja jaostoja, joissa on myös maallikkojäseniä (esimerkkinä erityiset maatalousjaostot).

Perustuslain 103 §:ssä säädetään kuitenkin tietyistä erityistuomioistuimista, kuten hallintotuomioistuimista, tilintarkastustuomioistuimesta ja sotilastuomioistuimista, jotka ovat olleet olemassa jo ennen perustuslain voimaantuloa.

Sotilastuomioistuimilla (*tribunali militari*) on toimivalta käsitellä asioita, jotka koskevat asevoimien henkilöstön tekemiä rikoksia. Ne eivät kuulu yleisiin tuomioistuihin, vaan niillä on oma itsehallintoelin, sotilastuomioistuinten ylin neuvosto (*Consiglio Superiore della Magistratura Militare*).

Hallintotuomioistuimet

Hallintotuomioistuimet käsittelevät viranomaisten ja kansalaisten tai yritysten välisiä riita-asioita, jotka koskevat viranomaisten tekemiä päätöksiä.

Hallintotuomioistuin tutkii, onko päätös tehty lainmukaisesti; sen tehtävänä ei siis ole ottaa kantaa päätöksen sisältöön. Hallintotuomioistuimessa nostetun kanteen tarkoituksena on saada hallinnollinen päätös kumotuksi sillä perusteella, että se on annettu ilman asianmukaista toimivaltaa (*incompetenza*), lainvastaisesti (*violazione di legge*) tai toimivaltuudet ylittäen (*eccesso di potere*).

Yleisten ja hallintotuomioistuinten välinen toimivallanjako riippuu siitä, väitetäänkö riidanalaisen hallintopäätöksen loukkaavan jotakin oikeutta (*diritto soggettivo*) vai ainoastaan oikeutettua etua (*interesse legittimo*): jos asia koskee oikeutettua etua, toimivalta kuuluu hallintotuomioistuimille, joilla on tämän lisäksi yksinomainen toimivalta tietyissä asioissa.

Hallintotuomioistuinten itsesääntelyelin on nimeltään *Consiglio di presidenza della giustizia amministrativa*.

- **alueelliset hallintotuomioistuimet** (*tribunali amministrativi regionali*) ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuihin
- korkein hallintotuomioistuin *Consiglio di Stato* toimii muutoksenhakuasteena.

Tilintarkastustuomioistuimelle ja veroasioita käsitteleville lainkäyttölautakunnille on myönnetty valtuudet soveltaa hallintolakia erityiskysymyksissä.

Tilintarkastustuomioistuin (*Corte dei conti*) on muodostettu tilintarkastukseen erikoistuneista tuomareista ja syyttäjistä. Tutkintatoimista vastaa tuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto (*Ufficio del procuratore generale*). Äskettäin toteutetun uudistuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin jaettiin itsenäisiin alueellisiin jaostoihin (*sezioni regionali*), jotka käyttävät sekä tuomio- että valvontavaltaa.

Tilintarkastustuomioistuimen itsesääntelyelin on nimeltään *Consiglio di presidenza*.

Tilintarkastustuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat seuraavat tehtävät:

- hallituksen ja erilaisten julkisten laitosten hyväksymien säännösten lainmukaisuuden ennakkovalvonta
- julkishallinnon taloudenhoidon ja varojen tarkastaminen

- julkista tilinpitoa, eläkkeitä ja virkamiesten vastuullisuutta koskevien riita-asioiden ratkaiseminen.

Veroasioita käsittelevillä lainkäyttölautakunnilla (*Commissioni tributarie*) on toimivaltaa veroasioissa.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoja historiallisista tapahtumista ja menettelyistä on saatavana [Sotilastuomioistuinten](#) internetsivustolla. Sinne on myös arkistoitu selostukset tärkeimmistä sotarikosoikeudenkäynneistä (vain historialliset menettelyt).

[Alueellisten hallintotuomioistuinten ja korkeimman hallinto-oikeuden](#) internetsivustolla ovat maksutta saatavilla oikeudenistuntojen kalenteri ja tuomioiden, määräysten ja asetusten tekstit sekä julkishallinnon päätöksiä koskevat viranomaisten ja yksityisten henkilöiden tai yritysten väliset riita-asiat.

Tietosuojaan liittyvistä syistä hakujen tekeminen vireillä oleviin menettelyihin on mahdollista vain tietyin edellytyksin.

Tilintarkastustuomioistuimen tärkeimmät päätökset ja tuomiot julkaistaan sen internetsivustolla, missä niihin voi tutustua maksutta.

Sivuston kautta on myös pääsy tilintarkastustuomioistuimen alueellisiin jaostoihin, minkä lisäksi siellä on runsaasti tietoja näiden elinten toimivaltuuksista ja toiminnasta.

Tietopankin nimi ja internetosoite

- [Sotilasoikeuden sivut puolustusministeriön internetsivustolla](#)
- [Hallinto-oikeuden internetsivusto](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/04/2019